

שבת בשבתו

גליון הקהלה החרדית "מחזיקי הדת" אנטווערפן

Jacob Jacobsstraat 22 - tel. 03-233.55.67

תצוה

הדלקת הנרות: 17.32

מוצאי ש"ק: 18.44 ר"ת: 19.05

11 FEBRUARI 2022

Nr 1470

דף היומי חגיגה ב'

נח לשמור על קדושת הגליון

אפניוין יקריים

ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך וגו' (כח,ב)

איתא במדרש רבה, כל ז' ימי מילואים היה משה משמש בכהונה גדולה, וקסבר ששלו הוא, ביום הז' אמר של אהרן הוא. ותמה ב'יפת תואר' כיצד עד היום השביעי חשב שהכהונה שלו, הרי בפירוש צוה לו הקב"ה שיעשה בגדי כהונה לאהרן אחיו ולבניו? ויש לפרש שחשב משה שמה שהוא עשה בגדים לבני אהרן הוא כדי שהם יהיו כהנים הדיוטות, ומה שעשה בגדי כהן גדול לאהרן אחיו אינו משום שאהרן יהיה הכהן גדול אלא מטעם אחר, שהרי עבודת יום הכיפורים אינה כשרה אלא בכהן גדול שיש לו אשה, כדכתיב וכפר בעדו ובעד ביתו, ומשה הרי גירש את אשתו כדכתיב התרגום ריש פרשת יתרו, ואף אם לא גירשה ממש מ"מ פירש ממנה בצווי הקב"ה, וא"כ חשוב שאין לו אשה ואינו יכול לעבוד את עבודת יוה"כ, ולכן חשב משה שהוא הכהן גדול, ואפ"ה צוה לו הקב"ה שיעשה בגדי כהן גדול לאהרן אחיו לצורך עבודת יוה"כ בלבד ולא לכל ימות השנה.

(מקרי דודקי)

ולא יזח החשן מעל האפד (כח,כח)

והנה מפרשי התורה מונין אותו בכלל התרי"ג מצוות, שחייב כל אחד מישראל לקיים תמיד, כי ידוע שהתורה היא נצחית ונוהגת בכל אדם ובכל זמן. ויש

להעלת נר תמיד (כז,ב)

כל לילה ולילה קרוי תמיד כמו שאתה אומר עולת תמיד ואינה אלא מיום ליום (רש"י). בישיבת סאטמאר הרגישו פעם משגיחי הישיבה באחד התלמידים שהוא שרוי בעצבות ומסתגר בתוך עצמו. הם ניסו לדוובו ולעודדו, ולא עלתה בידם. לבסוף נכנסו עמו אל הגה"ק מהר"י ט"ב מסאטמאר זצ"ל, ושחו לפניו את כל הענין. הרה"ק רבי יואלי"ש במתק לשונו נכנס בשיחה עם התלמיד, להבין מדוע הוא שרוי בעצבות, ופתח התלמיד את סגור לבו וסיפר שר"ל נכשל במעשים אסורים, ובסיעתא דשמיא התעורר לשוב לדרכי התורה, ומכאן נובעת הנהגתו. הרה"ק דבר עמו דברי הדרכה ועידוד, ואמר לו שאין זה מדרכי התורה להיות בעצבות וליפול ברוחו, אלא אדרבה עיקר העבודה היא לשוב ולעסוק בתורה ובתפלה, ועליו להסיח דעתו מהעבר ולהשקיע את כל כחו בעתיד. טען כנגדו התלמיד: והלא פסוק מפורש הוא (תהלים נא,ה) "וחטאתי נגדי תמיד", הרי שאסור להסיח דעת מהכשלונות.

פתח לו המהר"י ט"ב ואמר: הלא הכתוב אומר "להעלות נר תמיד", ופירש רש"י שאין הכוונה שבכל רגע ורגע יש חיוב להעלות נר, שהרי ההדלקה היא פעם אחת ביום, ובכל זאת נקרא הדבר 'תמיד'. כך גם אם רצונך לקיים "חטאתי נגדי תמיד", הרי מדי ערב קודם השינה לפני קריאת שמע שעל המטה תהרהר בתשובה על העבר ותקבל על העתיד, ואף זה נקרא תמיד. (שללי אורות)

השיעור בפרשת השבוע

ע"י מרן הרב שליט"א בקלויז טשורטקוב בכל ליל ששי בשעה 20.00 תפלת מעריב לפני השיעור בשעה 19.45 רעיון קצר על פרשת השבוע מדי שבוע בקו הקהלה

לומר בזה לפענ"ד מה שחנני ה' ברחמי וברוב חסדיו איך שמצוה הזאת נוהגת בזמן הזה גם כן, כי החושן היה על לבו, ו"אפד" הוא מספר "פה", וזהו "ולא יזח החושן", היינו הלב "מעל האפד", היינו מעל הפה, שיהיו פיו ולבו שוים, ולא יהיה חלוק לבו מפיו. (דגל מחנה אפרים)

כפי תחרא יהיה לו לא יקרע (כח,לב)

לא יקרע - כדי שלא יקרע והקורעו עובר בלאו שזה ממנין לאוין שבתורה (רש"י). וקשה, אם הוא ממנין לאוין שבתורה הוה ליה למימר 'לא תקרע' לשון צווי?

ושמעתי, דאיתא ברבינו בחיי שהקב"ה יש לו שמונה בגדים כמו בגדי כהונה, ומה שאמר בפסוק (איכה ב,ז) בצע אמרתו, פירש רבינו בחיי שזהו פ' מעיל שבבגדי כהונה. ותו איתא ברש"י פרשת ראה (דברים יב,ג-ד) ונתצתם את מזבחותם וגו'. לא תעשון כן לה' א-להיכם. אמר רבי ישמעאל וכי תעלה על דעתך שישראל נותצים המזבחות אלא שלא תעשון כמעשיהם ויגרמו עונותיכם למקדש שיחרב, ע"כ.

ולפי זה אתי שפיר וגם כאן יהיה הפירוש כך כמו שפירש רש"י שם והוא 'כפי תחרא יהיה לו לא יקרע', פירוש שלא יחטאו ויגרמו עונותיהן שיקרע המעיל של הקב"ה כמו שהיה כן באמת בעונותינו הרבים דכתיב בצע אמרתו דהיינו המעיל, זה שאמר הכתוב (שם באיכה) בצע אמרתו אשר צוה מימי קדם, רצה לומר דכאן בפרשת תצוה צוה על זה באומרנו כפי תחרא יהיה לו לא יקרע, דהיינו שלא יגרמו עונותיהם אשר בשביל זה הקב"ה ח"ו יקרע אמרתו דהיינו המעיל. (משנת רבי אליעזר)

כפי תחרא יהיה לו לא יקרע (כח,לב)

המקרע בגדי כהונה לוקה שנאמר לא יקרע (וימא, עב,א).

וצריך טעם למה כתבה התורה לאו זה דוקא גבי מעיל?

ויש לומר לפי פשוטו לפי שהמעיל היה סדוק כולו עד למטה, כמו שכתב הרמב"ם (פ"ט מה"מ) ולא ה' מחובר אלא נגד פיו ולכן נקרע בנקל כשלושבו ופושטו, ולכן הזהירה תורה כאן שיזהר בזה.

אי נמי, דלא תימא כיון דרובו פתוח פתוח כולה דמי, כדאשכחן לענין ציצית (ע"י א"י ס"י ס"ז), והוה

סוף זמן ק"ש ש"ק תצוה בבוקר מג"א: 9.53/9.39 - גר"א: 10.29

שעות הקבלה של מרן הרב שליט"א לשיחה אישית בין השעות: 17.00-18.30 בבנין הקהלה, יאקאב יאקאבס סטר. 22 (בימים ב-ג-ד-ה) * קביעת השיחה בתיאום מראש במשרד הקהלה

אמינא דאין חייב הקורע דהוי כאילו כבר קרוע כולו, קמ"ל, וכל שכן באחרוני. (טעמא דקרא)

פעמון זהב ורמון פעמון זהב ורמון על שולי המעיל סביב (כח,לד)

מעיל מכפר על לשון הרע, אמר הקב"ה יבוא דבר שבקול ויכפר על מעשה קול (ערכין טז,א).

את הקול שבמעיל משמיעים הפעמונים, אם כן מפני מה היו גם רמונים אשר אינם משמיעים כל קול? אלא בגמרא (חולין פט,א) אמרו, מה אומנותו של אדם בעולם הזה, ישים עצמו כאלם, יכול אף בדברי תורה כן, תלמוד לומר צדק תדברון. נמצא, כי כאשר לא יכול אדם ללמוד תורה, חובה עליו לשים עצמו כאלם אשר לא יפתח פיו. זהו שרמזו הפעמונים והרמונים. על המעיל היו לסירוגין פעמון זהב ורמון, כדי לרמז על לימוד התורה ועל השתיקה הבאה כאשר שובתים מלימוד זה. אם מתנהג אדם באופן זה, לומד תורה או שותק, אזי "ונשמע קולו בבואו אל הקודש" ויתקבלו למעלה קול תורתו וקול תפלתו. (חפץ חיים)

ונתתה על קרנת המזבח באצבעך ואת כל הדם תשפך אל יסוד המזבח (כט,יב)

המקום היחיד שזכר בפירוש הדין של שפיכת שיריים, הוא רק כאן בחטאת, ובגמרא (ע"י זבחים נא,א) למדו לשאר הזבחים.

ונראה הטעם בזה. כי בחטאת נותן באצבעו, (המשך בעמוד ד)

מחן או הקהלה

שבת פ' תצוה, י"א אדר א'.

הדלקת הנרות: 17.32 (פלג המנחה: 16.50)

מפטיירין "אתה בן אדם" (יחזקאל מג) עד "נאם ה' אליקים".

מוצאי שבת: 18.44 (לשיטת ר"ת: 19.05)

פורים קטן: יום ג' כי תשא, י"ד אדר א'. אין אומרים תחנון (גם במנחה שלפניו) ולא למנצח. נכון להרבות קצת בסעודה.

סוף זמן קידוש לבנה: ליל ד', אור ליום ט"ו אדר א', כל הלילה.

שושן פורים קטן: יום ד' כי תשא, ט"ו אדר א'. אין אומרים תחנון ולא למנצח.

שבת פ' כיתשא, י"ח אדר א'.

הדלקת הנרות: 17.45 (פלג המנחה: 17.00)

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך (כז,ב)
חז"ל זאגען, "הרגיל בנר", דער וואס איז געוואוינט צו צינדען שבת-ליכט, איז זוכה צו קינדער תלמידי חכמים.
עס ווערט אויך געברענגט אז יעדער אמת'ער תלמיד חכם האט אין זיך א ניצויץ (פונק) פון משה רבנו.
דאס איז דער פסוק דא מרמז: משה רבנו זאל אנווארענען די יידען, זיי זאלען געבוירען אזעלכע קינדער וואס זענען "אליך", וואס זיי האבען אין זיך א שטיקל משה רבנו, דאס הייסט תלמידי חכמים, און וויאזוי קומט מען צו דעם, "שמן זית זך", דורך צינדען ליכט.
(פני דוד להחיד"א, היא"צ י"א אדר)

המופלגת, ושמע מפיו איך שהתבטא על הגאון מרוגוטשוב שהוא 'בקי בשי"ס בבלי, ירושלמי, ורמב"ם, יותר ממה שכל יהודי יודע להגיד 'אשרי...'.
דוגמא נפלאה להמחיש חריפותו וגאונותו יש ללמוד מן התשובה שהשיב הגאון להגה"צ רבי אלחנן היילפרין (שליט"א) גאב"ד ראדומישלא בלונדון יצ"ו, והיא נדפסה בשו"ת 'צפנת פענח' (סימן רג) כאשר הג"ר אלחנן מפנה אליו מכתבו על חידוש שנתפרסם משמו, שהמאנס את הבתולה שלא כדיון שאינו יכול לגרשה כל ימיו - אפילו לגרום את גירושיה אסור, ומבסס חידושו דבפרשת אונס כתיב "לא יוכל לשלחה כל ימיו" בתוספת אות למ"ד, ללמדנו שגם גרמא אסירא, ואילו במקום שכתוב רק 'שלחה' מותר לגרום לגירושיה. והקשה הג"ר אלחנן שמקרא מלא דבר הכתוב בפרשת כי תצא בדין אונס (דברים כב,כט) "ולו תהיה לאשה תחת אשר ענה לא יוכל לשלחה כל ימיו", הרי שהתורה נוקטת לשון 'שלחה' ואיך יצא לחדש שגרמא אסירא. וזהו קושיא שאין עליה תשובה, והוא פלא והפלא על גאון זה שיטעה בלשון הכתוב בתורה.

ועל כך נענה הגאון מרוגוטשוב שהצדק עמו, הודה ולא בוש, אך בד בבד מוסיף לבאר מהיכן נבעה לו טעות כזו, וזה לשונו "אין האשם בי, רק מחמת מרוצת הגמרא דגיטין דף צ, וברמב"ם בה' נערה בתולה פ"א ה"ז כתב גבי אנוסה בלמ"ד עיי"ש, וע"ש בפרק ג' שם כתב גם כן 'שלחה', ואגב שיטפא כתבתי כן...". והדברים נפלאים ביותר, שלא היתה זאת טעות גרידא אלא מתוך לשון הש"ס והרמב"ם שמחמת שיטפא דלישנא כתבו כן, על כך סמך שכך כתוב בתורה ולא טרח לבדוק לשון הפסוק. ומבהיל על הרעיון הוא גודל ורוחב זכרונו הנפלא בדברי תורה.

(פרקי אבות 'מפי ספרים וסופרים' ח"ב, עמ' פז)

למען תזכרו

סיפר הרה"ק בעל ה'לב שמחה' מגור זי"ע שזקיניו הרה"ק בעל ה'שפת אמת' זי"ע אמר שברור לו שהגאון מרוגוטשוב היה שמור מכל דנדוד חטא עבירה ועון, כי אלמלא נכשל אי פעם בהרהור עבירה כל שהוא לא היה יכול לזכות לזכרון מופלא כזה, כמאמר צדיקים שהעמיסו בפסוק (דברים טו,לט) "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" וסמיק ליה בפסוק שלאחריו "למען תזכרו", דהא בהא תליא, כי מי שאינו סר ונמשך אחר תאוותיו זוכה לזכרון נפלא בתורה הקדושה.

לפי זה פירש עוד ה'לב שמחה' זי"ע את הכתוב בפרשת ביכורים (דברים כו,יג) "לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי", והרבה פירושים נאמרו בביאור הכונה "ולא שכחתי", ולפי האמור פירש בדרך רמז, שכיון שלא עבר על מצוות ה' על כן זכה שלא שכח מאומה מתלמודו.

(פרקי אבות 'מפי ספרים וסופרים' ח"ב, עמ' פח)

כבוד התורה

סיפר הרה"ג ר' שמעלקא כהנא שליט"א, ששמע מאת מרן הרב הגאון רבי חיים קרייזווירטה זצ"ל גאב"ד דקהלתנו, שהוא ליוה את הגאון (המשך בעמוד ג)

לא פסיק פומיה
הגאון רבי יוסף בעל צפנת פענח ז"ל לפני חופתו היה עסוק בתורתו כדרכו ועיין ברמב"ם, וכשאמרו לו שצריך ללכת לחופתו עשה קמט ברמב"ם וסגרו והלך לחופתו.

כמונח בקופסא
מעשה ברבי מאיר שמחה (בעל "אור שמח" ו"משך חכמה") שישב במסיבה של תלמידי חכמים, שספרו בדברי תורה. אף הם מנו שבחיהם של גדולי הדור. נתגלגלו דבריהם על רבי יוסף רוזין, הרוגאצ'ובי. נענה אחד מן החבורה ואמר עליו: "בעל זכרון מופלא, הנו רבי יוסף. ממש בור סוד, שאינו מאבד טפה".

אמר רבי מאיר שמחה: "רבי יוסף איננו בעל זכרון כלל ועיקר". "מאי משמע?" תהו המסובים. "דברים כפשוטם", מחזיר להם רבי מאיר שמחה. "השונה ויודע לאחר זמן רב, הריהו בעל זכרון, ואילו רבי יוסף, שתלמודו בפיו כל יום וכל שעה, הלזה בעל זכרון יקרא!?"

מרגלא בפומיה דרבי מאיר שמחה, להפליא את כח ההשגה של הגאון רבי יוסף רוזין הרוגאצ'ובי, יותר מכח זכרונו. באומרו עליו, שכל ענין וענין, ברור אצלו, כאילו זה עתה עסק בו. (האור שמח, עמ' עז)

גאונות עצומה

סיפר לי הגה"צ ר' נטע פריינד זצ"ל, שהגאון ר' איסר זלמן מעלצער זצ"ל סיפר לו, שעשיר אחד הניח את עובדו שיחלקוהו לשיבות, ומינה בתור אפוטרופוס את הגאון ר' חיים עוזר זצ"ל והגאון ר' יוסף ראזין מראגאטשאו זצ"ל, ושלח ר' חיים עוזר את ר' איסר זלמן שיטע להגאון מראגאטשאו לשוחח אתו אודות חלוקת העזבון.
ואמר ר' איסר זלמן, קודם שנכנסתי אליו, הכנתי עצמי היטב בסוגיא דאפוטרופוס, והוסיף, הרידב"ז מסלוצק אמר עלי שיש לי תפיסה מהירה (איך האבא גיכע תפיסה). כשנכנסתי אל הגאון מראגאטשאו דבר אתי משך שעתים בסוגיא דאפוטרופוס, ואמר ר' איסר זלמן בזה"ל, ס'האט זיך געשאטן פון אים בבלי, ירושלמי, ספרא, ספרי, תוספתא, מיט אלע לומדות, וואו ס'ווערט דערמאנט דאס ווארט אפוטרופוס, וכשגמר לדבר, לא היה לי להוסיף על דבריו.

עוד סיפר לי הנ"ל, ששמע עוד מהגאון ר' איסר זלמן מעלצער זצ"ל, שכשנחלתה הרבנית של הגאון מראגאטשאו נסעה לרפואה לעיר ווין ונפטרה שם. הראגאטשאווער נסע להלווי' ואצלו ה' ביטול תורה ענין של פיקוח נפש. בכל עת נסיעתו על הרכבת דבר בתורה, והתעמק בדברי תורה כל כך ששכח לגמרי סיבת נסיעתו לעיר ווין.

כשהגיעה הרכבת לעיר ווין, אמרו להגאון שהגיעו לוויין ושאתו נפטרה ושעל כן נסע לוויין. אמר הגאון, איתא בגמרא, נשים במאי קא זכייין וכו' ונטרין לגביריהו עד דאתו מבי רבנן, וסיים שתחכה זוגתו עד שיגמור הפלפול (זאל זי ווארטן ביז איך ענדיג דעם פלפול).

בקיאות נפלאה

מפורסם דבר בקיאותו וגאונותו של הגאון האדיר רבי יוסף ראזין זצ"ל מרוגוטשוב, שהיה בור סוד שאינו מאבד טפה, פשוטו כמשמעו שלא היה שוכח מאומה ממה שלמד, וכל התורה כולה ממש היתה חרוטה וחוקקה בזכרונו ושגורה על לשונו בברירות ובבהירות נפלאה, ויעידו על כך חיבוריו הנפלאים "צפנת פענח" שרובם ככולם הם ציונים ומראי מקומות בקיצור נמרץ כי לפי רוחב דעתו היתה כל התורה כולה כנגד עיניו כמונח בכיסיה כרבי מאיר בדורו (ראה מגילה יח,ב), לפיכך הסתפק בציונים אלו ולא ראה כל צורך להרחיבם ולבאר כונת דבריו. הרה"ק מצאנז קלויזנבורג זי"ע סיפר, שבחברותו זכה להסתופף בצלו של הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצא זי"ע שהיה גם הוא מפורסם בגאונותו

מתולדותיו
רבי יוסף ראזין זצ"ל מראגאטשאו בעל 'צפנת פענח', נולד בשנת תרי"ח בראגאטשאו, ועוד בנעוריו ראו בו כשרונות עצומות והתמדה יתירה. בהיותו בן ח' היה בקי בכל סדר נזיקין. בילדותו למד שנה אצל הגאון בעל בית הלוי ואצל הגה"ק המהרי"ל דיסקין. בשנת תרמ"ט נתקבל לרב ואב"ד דעדת החסידים בעיר דווינסק. גאון ישראל ומרא דכולא תלמודא אשר כל רז לא אניס ליה ושמך הלך לפניו מסוף העולם ועד סופו. נודע בגאונותו העצומה בבקיאות נוראה בכל חלקי התורה שלא נראה כדוגמתו אף בדורות שלפניו. השיב מכתבים לאלפים בכל קצוי תבל בדברי תורה כאשר כל מכתביו הם בלשונות הש"ס. היה לו מח מבהיל. מתמיד גדול אשר לא פסיק פומיה מגירסא ולא גזז שערות ראשו כי לא רצה להבטל מלימוד התורה. חיבר ספרים עמוקים בשם 'צפנת פענח' על הרמב"ם הנכתב בקיצור וכל שורה צריך לימוד עמוק. נפטר בחודש אדר שנת תרצ"ו בעיר וינא. ספרים רבים נדפסו על דרך לימודו ועל חידושי המיוחדים.
(מעשה צדיקים ח"א, עמ' רסא)

ובתורתו יהגה

כבן שמונה עשרה נכנס רבי יוסף לחופה עם בתו של רבי משה חסיד גור מבית גורפינקל בוורשה, והיה שמוך על שלחן חותנו שמונה שנים, כשהוא עוסק בתורה יומם ולילה. סיפר הרב אברהם זמבא ע"ה בשם אביו, שנולד באותה חצר בוורשה שהרוגאצ'ובי התגורר בה, כי בילדותו כשהלך עם חבריו מן ה"חדר" הביתה, היו רצים בסקרנות לעבר חלונות ביתה של משפ' גורפינקל כדי לראות פלאי פלאים. שמה, ספרו הזאטוטים בינם לבין עצמם, יושב אברך מגודל פרע ופומיה לא פסיק מללמוד רמב"ם. (מריביצי תורה מעולם החסידות ח"ה, עמ' צב)

בין שנים צור וצור

י"א אדר
תקס"ו: רבי חיים יוסף דוד [ב"ר רפאל יצחק זרחיה] אזולאי - החיד"א
תר"ע: רבי אברהם [ב"ר זאב נחום] בארנשטיין - אדמו"ר מסאכטשאו - אבני נזר, אגלי טל (א)
תרצ"ו: רבי יוסף [ב"ר אפרים פישל] ראזען - דער "ראגאטשאווער" - רב בדווינסק - צפנת פענח
י"ב אדר
תש"א: רבי פנחס [ב"ר ברוך] האגער - האדמו"ר מבארשא
תשס"ה: רבי נפתלי צבי [ב"ר שלמה] הלברשטאם - אדמו"ר מבאבוב (ב)
י"ג אדר
ד'תקע"ו: רבי יהודה [ב"ר שמואל] החסיד - ספר חסידים
תרל"ב: רבי שמואל [ב"ר יוסף] שטראשון - הרש"ש מוילנא (ב)
תשמ"ו: רבי משה [ב"ר דוד] פיינשטיין - אגרות משה (ב)
תשע"ו: רבי יוחנן [ב"ר משה] סופר-האדמו"ר מערלוי - אמרי סופר (א)
ט"ו אדר
תע"ב: רבי צבי [ב"ר שמואל] קאדינאווער - קב הישר
ט"ז אדר
תרמ"ג: רבי אלעזר מנחם מענדיל [ב"ר משה] בידערמאן - האדמו"ר מלעלוב (ב)
תרנ"א: רבי מנחם [ב"ר אליעזר] כ"ץ מפרוסטיץ - אב"ד צעהלים (א)
תשנ"ו: רבי פינחס מנחם [ב"ר אברהם מרדיכי] אלתר - האדמו"ר מגור - פני מנחם
י"ז אדר
תרמ"ג: רבי שמעון [ב"ר משה] סופר - רב אב"ד קראקא (ב)
תרע"ז: רבי יצחק [ב"ר אברהם יעקב] פרידמאן - האדמו"ר מבאיאן - פחד יצחק
תשס"ה: רבי אברהם מנחם [ב"ר יהודה משה] דאנציגער - האדמו"ר מאלכסנדר - אמרי מנחם (ב)

ייראוך עם שמש
תפלת שחרית בימות החול כותיקין
בביהמ"ד פשעווארסק
בכל יום חצי שעה לפני הנץ
ביום א' כי תשא בשעה 7.30

ז'איוו אגן אגרה
גדליה ב"ר יצחק פרידמן נ"י (מלבון)
נכד ר' משה יוסף גראסס נ"י
ביהמ"ד בעלזא מרכזי
צד הכלה: ר' אשר זעליג דרעזדנער נ"י

חברת תומכי שבת ויו"ט
הודעה חשובה
השגנו מספר מצומצם של מצות ממאפית "מסובין" בהכשר הבד"ץ של העדה החרדית בירושלים עיה"ק
אפשר להרשם בטלפון 03.208.03.00 וכל הקודם זוכה.

לקבלת "סמיכה", ואמר לו שיבחן גם ובדיקו בהלכות קריאת ספר תורה, כי כשמתעוררת שאלה בשאר הלכות יש שהות זמן לעיין בספרים כו', משא"כ בשאלה בעת קרה"ת שמפני כבוד הס"ת בהכרח לפסוק מיד.

ידוע הנהגת הגאון הרגוצ'ובי בנתינת סמיכות, שהיה מדקדק שיהיה ירא שמים, באמרו שלמצוא אחד שהוא יהיה שבע רצון מידיעותיו בתורה קשה הדבר, אבל אם יהיה בטוח בהיראת שמים של הנסמך, הרי זה ערובה שאם לא ידע לא יפסוק הדין עד שיחקור וידרוש וימצא הפסק.

הגאון הרגוצ'ובי למד גם קבלה, וכידוע לכמה מאלה ששוחחו אתו פנים אל פנים, אף שאינו מציין לספרים אלו בפירושו.

מספרים על הגאון מראגאטשוב זצ"ל, שלפני חג הפסח, כאשר היו אופים מצה שמורה, לא רצה ללכת למאפיה, כשנשאל לטעם הדבר, כיצד מותר הוא על מנהג ישראל ללכת למאפיה, ושאיבת "מים שלנו" - השיב: כאשר אלך למאפיה, סביר להניח, שאמצא שם עניינים שלדעתי אינם בתכלית ההידור, לא כן כאשר איני הולך בעצמי וסומך על חזקת כשרות של כל יהודי, (ראה רמב"ם הל' קידוש החדש פ"ה הלכה ב', הלכות יסוה"ת ריש פרק ז') - הרי אין מקום לפקפק בחששות על השלחן ערוך (הקובע את כשרותו של היהודי).

(זכורנו לברכה, י"א אדר. מלוקט מתוך "התוועדות" תשמ"ה ח"א עמ' 1919, "ספר השיחות" תשמ"ח עמ' 190, "אגרות קודש" ח"ט עמ' תכא, "בצל החכמה" עמ' 66)

זכרון מבהיל
סיפר ראש ישיבת ברנוביץ' הג"ר אלחנן ווסרמן הי"ד: נודמנתי לריגא באותם הימים, וסרתי לדוינסק, הלכתי לדרוש בשלומו של הרוגאצ'ובי. פתח ואמר אלי: "מרוב יסורים ומכאובים קשה עלי הדבור, יאמר נא מר איזה חידוש". הססתי אם לומר, ומה, אבל מאחר שאמרו חז"ל "אין מסרבין לגדול" פתחתי והרציתי חידוש כלשהי בענין "ביטול ברוב" והקשיב לי בדריכות. כשסיימתי, שואל אותי הרוגאצ'ובי: "ויותר מזה אין מר יודע להגיד חידושים?" והחרשתי, באתי במבוכה, לא ידעתי מה הוא רוצה ממני. הבחין במבוכתי והסביר: "אני שואל, מכיון שאת החידוש הזה גופו כבר שמעתי מפיכם אי פעם לפני יותר מעשרים שנה..." ואנכי בכלל לא זכרתי את הדבר. עד כדי כך הפליג בכח זכרונו המבהיל.

(מרכיבי תורה מעולם החסידות ח"ד, עמ' צג) (המשך בעמוד ד) 3

ביהמ"ד "בית יצחק" פשעווארסק
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
תפלת מנחה בכל יום בשעה 1.40

ואמר, ער (הרמב"ם) האט אבער געקענט לערנען. (שיח זקנים ח"א, עמ' שע)

שחלק מחכמתו
בשור"ת שבת הלוי (ח"י סימן י"ג) כותב רבינו (הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל) אודות ברכת 'שחלק מחכמתו ליראיו': 'ונהירנא שכאשר בא גאון הגאונים מהר"י רוזן זצ"ה בעל צפנת פענח לוינען יצ"ו ברכו עליו ברכה זו.'
(ובדרך אגב, שאלו אותו פעם האם על רבו הגה"ק ר' שימעל'ע מזעליחוב זצ"ל היה אפשר לברך ברכה זו, והשיב בהחלט כן. ומספרים ששאלו האם גם עליו אפשר לברך, והתירעם בתוקף והתבטא "חלילה, איך בין דאך עפר ואפר"). (בחצר הלוי, עמ' שכח)

היא תשיחך
סיפר (הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל) ששמע מר' משה יהודה לעדערער חתן הגה"צ ר' יוסף בוימגארטען ז"ל שליוה את הגאון לניתוח בווינען שממנו לא התעורר, ושוחח עמו ברגעים שלפני הניתוח בכל מיני שאלות מכל חלקי התורה, ועל כל שאלה ציטט הגאון תוספתא או ברייתא וחד"ל, כמו תוספתא נגעים פ"ה מ"ב, וכן 'עני תו"כ', כל רו לא אניס לי', ככתבתו ב'צפנת פענח', וכל זה היה רגעים לפני שניתוחו, והי' זה ממש להפליא.
(בחצר הלוי, עמ' רלא)

הגדרת גאונותו
שמעתי ממנו"ז הגה"צ מוואוידיסלאוו זצ"ל: בת דודי נתחנתה עם נכד הריזשינער זי"ע, והלה היה יתום, ע"כ גדלו הרה"ק ר' משה'ניו ביאנער מקראקא, והחטונה היתה בשנת תרצ"ו בין פורים לפסח, ובאותו השנה נסתלק הראגיטשאווער קודם פורים והוא נסע מדווינסק לוויין כדי להתרפא, ובאמצע הסיעה עמד לפוש בווארשא על לינת לילה א', והי' כתוב אז בציטוט שהגאון ר' מנחם זעמבא הי' אצלו.

נחזור להנ"ל, בא' מהשבע ברכות בא הגאון ר' מנחם לכבודו של רבי משה'ניו והי' אויבן אן ובקצה ישוב רבי משה'ניו ואצלו ישב רבי מנחם, ואני ישבתי כנגדם. שמעתי שרבי משה'ניו שאל את רבי מנחם אמת שכבודו הי' אצל הראגיטשאווער, ענה לו כן, תיכף כשנכנסתי אליו הכיר אותי על אתר (מפני שהגאון מראגיטשאווי הי' חתן איש א' בווארשא, וכבר עברו כשלשים שנה מאז ופניו נשתנו בחתימת זקן ואפע"כ הכירו) וחזר על מה ששוחחנו אז בדברי תורה. שאל הרה"ק רבי משה'ניו, נו מה אתם אומרים עליו? אמר הגאון רבי מנחם זעמבא בזה"ל: אומה אומר לכם, אם ישבו עשרה תלמידי חכמים, ת"ח ממש, יום שלם לעיין במשנה אחת, למשל שנים אוחזין בטלית, אז בודאי ידייקו כל תיבה למה כתוב שנים ולמה כתוב אוחזין ולמה כתוב בטלית, הלא ידייקו כל אות, ואחר יום שלם לימוד באופן הנ"ל הלא זיכרו בטוב המשנה, כן זכר הגאון מראגיטשאווי בבלי, ירושלמי, ספרא, ספרי, מכילתא, תוספתא, רמב"ם.

(שיח זקנים ח"א, עמ' ססח)

מרוצת השכל
סיפר כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצ"ל: מספרים שהגאון הרגוצ'ובי אמר פעם שאצלו, היום הקשה ביותר הוא יום השבת: כשנמצא במצב של מרוצת השכל, שנופלת לו סברא אחת, ומיד - סברא הפוכה, ומיד לאחריה סברא נוספת להיפוך מב' סברות הקודמות, וכן הלאה, הנה בימות החול יש לו עצה: לקחת עט ונייר ולכתוב הסברות, ובמילא אותיות הכתב מגבילות את מרוצת השכל, משא"כ ביום השבת - אין לו עצה לכך, ולא עוד, אלא ידיעה זו עצמה שאינו יכול לכתוב ולהגביל את מרוצת השכל, גורמת למרוצה גדולה יותר, ומובן עד כמה ה"עגמת נפש" מענין זה.
דוע הסיפור מא' הרבנים שבא להגאון הרגוצ'ובי

ברכת מזלא טבא וגדיא יאה
לידינו החשוב רב המעש והפעלים,
עומד לימין מוסדות החינוך בעירונו
במערכה על צביון החינוך כמסורת
אבותינו, במסירות נפלאה,
הר"ר **זאב וואלף אללעך** הי"ו
וב"ב החשובים שיחי
לרגל נישואי בתם היקרה שתחי'
בשעטו"מ
בורא עולם בקנין השלם זה הבנין וזכו
לרוב תענוג ונחת מכל צאצאיהם בבריות
גופא ונהורא מעליא וברוב הרחבת הדעת.
המאחלים בלונ"ח
הוועד לעניני חינוך בעירונו

הגאון מרוגאטשוב (המשך)

העצום המפורסם רבי יוסף ראזין מראגאטשאווי זצ"ל בדרכו מווארשא לעיר ווין שהיה נצרך לעבור שם אפערציאן (נייטוח), והיה לו כבוד מלכים (שם בווארשא), ואמרו אז זקני העיר שמימות הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל לא נתכבד אדם בכבוד רב ועצום כזה.

עוד סיפר, שהגאון מראגאטשאווער זצ"ל כשדבר בע"פ מתורה היה מדבר בהירות גדולה כל כך, שאף תינוק היה יכול להבין, אמנם בכתביו היה מקצר למאד ועל כן צריכים להתיעג להבין רמיזותיו. (מעשה צדיקים ח"א, עמ' רסא)

רפאות תהי לשרך

סיפר לי הרה"ח ר' צבי סיגעל נ"י, שזוכר כשהגיע הגאון מראגאטשאווי זצ"ל (לעיר ווין) נתאחר יום אחד מלהגיע ואחר כך נודע שבווארשא נתקבצו כ"ד אלפים איש, על כן לא היה יכול להמשיך בנסיעתו, ונפסק הקרון (וואגאן) שהגאון היה בתוכו מהקרונות האחרים של מסילת הברזל, והרכבת המשיכה בדרכה בלי הגאון והוא נשאר שם ליום נוסף ולמחרתו נסע לוויין, וחיכו אנשים הרבה אצל מסילת הברזל לכבודו של הגאון מראגאטשאווי. וסיפר לי ידידי הרה"ח ר' האשי פישער ע"ה, שזוכר שצעק הגאון מגודל כאביו "יסורים! יסורים!" ושמע קולו למרחוק ולא ידעו מה לעשות כדי להקל עליו מיסוריו. שלחו אליו אנשים גדולים בתורה שידברו עמו בדברי תורה, ואז נרגע וכאילו נשכחו ממנו כל יסוריו. היה שם גדול אחד בתורה, הרה"ג ר' חנני מייזעלס ז"ל, וכששח עם הגאון ענה לו הגאון בזה הלשון: עיין שם, עיין שם (כדרכו), ורשם הנ"ל לעצמו את המראי מקומות שאמר הגאון, והסגיר עצמו אחר כך למשך שלשה ימים לברר כונת הגאון בכל מראה מקום.

והוסיף המספר ר' צבי נ"י, זוכר אני שספרו אז, שכשהיה בבית החולים נוהר מלאכול את המאכלים של בית החולים. פעם אחת הביאה הרבנית דגים, אבל לא רצה לאכול. ושאלה מדוע אינו רוצה לאכול את הדגים, ובין כך ובין כך הגיע האיש שבישל את הדגים, וסיפר שנחלפו הדגים עם דגים אחרים, והדג הוא דג טמא.

זיקתו לרמב"ם

סיפר כ"ק אדמו"ר מפשעווארסק שליט"א: שמעתי מהרה"ח ר' יצחק שווארץ מגענף, שכשהראגיטשאווער חלה בחליו האחרון והיה בווינען, ובכלל הי' בעל יסורים גדול, הלך הוא עם עוד חברים לראותו, וראה שהראגיטשאווער הולך אנה ואנה ועשה חשבון נפש ודבר לעצמו, ואמר איני יודע למה מגיע לי כזאת, יגעתי כל ימי חיי לתרץ כל הקושיהו מתוסי' על רש"י. ואח"כ אמר אפשר מפני שאחותי מאד הרמב"ם על כן העמדתי קצת בהצד, שאר ראשונים.

אח"כ האט ער געגעבן א קלאפ מיטן פינגער

אפשר לקבל את ה"שבת בשבתו"
דרך ה-E-mail - נא לפנות:
shabato.antwerpen@gmail.com

מפנינים יקרים (המשך)

ועל כרחק נשארים שיריים, ולכן אמרה תורה שאת השיריים ישפוך ליסוד, אבל בשאר קדשים הרי זורק בכלי, ואם כן יכול לזרוק כל הדם ואינו צריך להשאיר שיריים (ועיין בתוס' זבחים נגב ד"ה העולה בשם הר"מ מפונטוזה) ורק אם נשאר, יליפין דיש מצות שפיכת שיריים. (ואפילו לפי דברי התוס' שם, דמצוה להשאיר קצת לשיריים, על כל פנים אינו מעכב, ואם לא נשאר, גם כן יצא, אבל בחטאת שנותן באצבעו נשאר תמיד.) (שבענו מטובך)

את הכבש האחד תעשה בבוקר (כט,לט)

בעל הטורים כתב וז"ל: בפרשת פנחס (במדבר כח,ד) כתיב "אחד". הכא כתיב "האחד" שעולה י"ח, רמז ל"ח ברכות שבתפלה שתקנו כנגד תמידין (ברכות כו,ב). והתם כתיב "אחד" דכמנין אחד (י"ג) היו כהנים עסוקים בתמיד לפעמים, כדאיתא במסכת יומא (כה,א).

עוד נראה לבאר, דקי"ל במנחות (מט,א) דשני תמידין אינן מעכבין זה את זה ואם לא הקריבו כבש בבוקר יקריבו בין הערבים, אולם כל זה אחר שנתחנן המזבח, אבל לפני שנתחנן המזבח אם לא הקריבו כבש בבוקר לא יקריבו בין הערבים שאין מחנכין את המזבח אלא בתמיד של שחר, יעו"ש. ועל כן בפרשת תצוה שמיידי מענין חינוך המזבח, כתיב את הכבש האחד וגו', שהוא צריך להיות הראשון דוקא, אבל בפרשת פנחס שמיידי מעיקר המצוה של תמידין, כתיב את הכבש אחד וגו', שבעיקר המצוה ליכא שום דינא דהתמיד של שחר צריך להיות תחלה ואח"כ תמיד של בין הערבים שאינן תלויים כלל זה בזה, והיינו דכתיב אחד, ולא האחד שמשמעו הראשון.

(פניני רבינו הגר"ז מבריסק)

ועשית מזבח מקטר קטר (לא)

הקשה הרמב"ן למה כתב מעשה המזבח כאן, היה ראוי שיזכירנו עם השלחן והמנורה בפרשת תרומה אצל יתר כלי המקדש, ולא כאן בפרשת בגדי כהונה? ונראה כי בפרשתנו צוה הקב"ה לעשות בגדי כהונה לאהרן לקדשו ולכהנו, וידע הקב"ה שעתיד להיות קטרוג על זה במעשה קרח ועדתו שחלקו על כהונת אהרן, לכן צוה לעשות מזבח לקטורת, ועי"ה הקטורת הוברר שהקב"ה הוא שצוה לעשות את אהרן לכהן גדול, כי עדת קרח מתו ע"י שהקריבו את הקטורת, כמבואר בפרשת קרח. נמצא שפרשת מזבח קטורת היא השלמה וחזוק לפרשת כהונת אהרן.

(קדושת לוי)

הגאון מרוגאטשוב (המשך)

אל תשכן באהלך

בעת שהוציא הזיפן המפורסם שלמה יהודה פרידלנדר את הירושלמי המזויף על סדר קדשים, וביקר במעונם של הרבה גדולי ישראל לגלות להם את הספר שהעתיק לדבריו מכתב יד עתיק יומין, והיו רבים שטענו והלכו אחריו ואף כתבו לו מכתבים נלהבים מפני שלא עמדו בתחלה על הזיוף, כי מלבו בדה וסיפר שהצליח להעתיק מכת"י ישן של רבי יוחנן ותלמידיו בעלי תלמוד ירושלמי אך אינו יכול להראות את הכת"י המקורי מפני שהוא עדיין נושא ונותן עם בעלי הכתב שימכרו אותו לו בדמים מרובים, וכן המשיך להשתמש בתירושים

מנוחה נכונה

הרבנית דבורה העניא ב"ר חיים אלי' גרינפעלד-ביטמאן ע"ה (89)
ד' אדר א' תשפ"ב
יושבים שבעה בביתה 12 Jacobsstraat
עד יום א' בבוקר אחר תפלת שחרית

הנהלת הקהילה מאחלת ברכת מזל טוב חמה ולבבית לכל בעלי השמחה

אנישאי הבא

משפ' ר' אהרן דוד סאלינסקי נ"י

אנישאי הצאצאים

משפ' ר' וואלף אללעך נ"י
ומשפ' ר' יצחק שמואל יעקב גאלדבערג נ"י

עליוט אמן לטובה

אליעזר ליפא ב"ר שלמה זלמן מייזעלס נ"י
ביהמ"ד באבוב

בנימין זאב ב"ר שלמה הלוי ואזנר נ"י
ביהמ"ד ויזניץ-בריאלמאנטליי

(12 3/1)

למשפ' ר' בצלאל יאיר גוטמאן-פלדמאן נ"י

ובאמתלאות, וכיון שהיה בעל מלקט נפלא ובעל כשרון גדול נמשכו הרבה אחריו (וליימים הודה בעצמו שזיזף את החיבור, ורובו ליקט מלשון ראשונים ואחרונים). הגאון רבי יוסף ראזין מרוגטשוב זצ"ל שהיה בקי נפלא בלשונות הירושלמי הבחין מיד ברמאות, ומשנשלח אליו החיבור השיב נחרצות "אל תשכן באהלך עולה".

(פרקי אבות 'מפי ספרים וסופרים' ח"א, עמ' תנד)

אין רגע פנוי

הגאון רבי יחיאל מיכל פיינשטיין זצ"ל סיפר, שהגאון הרוגאצ'ובי אמר פעם, שכאשר הוא עובר ליד חנות שעליה תלוי שלט בשפה הרוסית, הוא לומד את השפה מתוך השלט... והוסיף לאמר שבמשך 8 שעות הוא יכול ללמוד את כל רזי השפה, ולקרוא ולכתוב בה. וכששאלוהו, אם כן מדוע אינך לומד את השפה הרוסית, השיב: 'איפה מוצאים 8 שעות?'

ועוד סיפר הגר"מ פיינשטיין, שהרוגאצ'ובי ידע את כל שלשלת הסולטנים הטורקיים, וזאת כי בשעה שנצרך פעם לעיין בספרו של אחד הגאונים שגדל בטורקיה, עבר גם על שער הספר, ושם תיאר המחבר את קורות חכמי ישראל שבתקופת הסולטנים, ומזה ידע גם את קורות הסולטנים עצמם... (עלינו לשבח ח"ג, עמ' תקח)

הוא התורה

בעת מלחמת העולם הראשונה שהה הרוגוטשובער בעיר הבירה פטרבורג, והיו שם אנשים שהתקוטטו אתו. משהבחין בכך הרה"ק רבי יוסף יצחק מליובאוויטש זי"ע הזהיר בהם: "תפסיקו מכך, כי ע"י מעשיכם אתם מסכנים את ילדיכם שלא יבואו להמיר את דתם ח"ו, כי הגאון מרוגוטשוב אינו כי אם תלמיד חכם גרידא, אלא הוא התורה בעצמה!".

אגב, כשישימש כרב בעיר דוינסק (שם שימש הוא כרב לחסידיים, והגאון בעל האור שמח זי"ע היה רבם של המתנגדים), הוציאה הממשלה גזירה שישלמו איזה מס חדש, הגיב הגאון "מס זה אין ביכולת המדינה לתבוע, ולכן לא צריכים לשלמו", האנשים שצייתו לו הרויחו כי בסוף לא גבו את המס, ואלה שלא האמינו

הקמת מצבה

הקמת מצבה על קברו של
ר' שמואל אליעזר אנגלשטיין ע"ה
תתקיים א"ה ביום א' כי תשא
בבית"ח דקהלתנו בפיטטע בשעה 11.30

שמואל יוסף שטרן
ב"ר יהודה אריה נ"י
יוסטמאן (אלטער)
אנטווערפן
ב"ר יהודה אריה לייב נ"י
יוסטמאן (אלטער)
בארא פארק

מאורשים

בארא פארק, ג' אדר א' תשפ"ב

חיים צבי יאקאבאוויטש נחמה מרים האפמאן
ב"ר משה טוביה נ"י
ב"ר ר' יעקב דוד נ"י
יאקאבאוויטש (יונגער)
האפמאן (ליבערמאן)
לונדון
אנטווערפן

מאורשים

לונדון, ג' אדר א' תשפ"ב

חנוך דוב אינטראטער מיטא טוביא פלוטשעניק
ב"ר צבי אלימלך הלוי נ"י
ב"ר ר' אברהם אריה נ"י
אינטראטער (פלדמאן)
פלוטשעניק (ראטענבערג)
אנטווערפן

מאורשים

אנטווערפן, ג' אדר א' תשפ"ב

יואל אברהם יצחק ליבענטאהל חנה מאשקאוויטש
ב"ר אהרן נ"י
ב"ר ר' חיים נ"י
ליבענטאהל (פרידריך)
מאשקאוויטש (בערגער)
לונדון
אנטווערפן

מאורשים

אנטווערפן, ג' אדר א' תשפ"ב

טקנוט בוא חרקה

שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא

Wachtdienst (9.00-22.00 uur)

op vrijdag 11 februari	239.25.00
Ampe, Mercatorstraat 36	
op zaterdag 12 februari	239.06.80
Farma 2000, Statiestraat 71	
op zondag 13 februari	239.58.65
Breedenaedt, Van Eycklei 47	
op maandag 14 februari	230.81.81
Kruispunt, Belgiëlei 108	
op dinsdag 15 februari	230.53.64
Bek, Belgiëlei 66	
op woensdag 16 februari	237.68.70
Brant, Lambermontplaats 16	
op donderdag 17 februari	237.45.14
Justitia, Justitiestraat 81	
Plantijn, Plantin en Moretuslei 92	233.66.80

Na 22u. op 11 februari (ליל ש"ק):

Ampe, Mercatorstraat 36

Na 22u.: 0903.92248 (1.50€ per min.)

רופא תורין - 0900.10.512

הצללה: HATZOLOH - 03.289.00.00

RUBIX - 03.271.28.13	שמירה: 03.218.91.00
KESHET - 0474.20.56.55	גניזה: 0488.05.25.16
טאג: 03.500.8947	בוקר חולים: 03.32.33.34.35
טאג-מוסדות: 03.808.49.49	מוקד ה.ר.ב.: 00.972.2.502.02.02
תומכי שבת ויו"ט: 0486.69.08.93	רבנו: 0475.76.24.34
שערי פרנסה טובה: 03.808.39.39	שפחה ופועה: 0489.35.64.77
חסדי אהרן: 03.500.60.60	שמייעקל: 0489.79.07.33
ECJCE-JOBS - 0466.32.34.74	טהרנו: 03.808.44.82
מסילה: 0489.84.17.17	חי לייפליין: 0495.19.81.00
חבריים: 03.80.80.424	מלב ללב: 03.232.22.27
Pinny's Data Bank - 0496.100.100	שלוה: 0499.182.451
שיעורים בטלפון: 03.218.64.64	חזק: 0485.37.18.42
קול הלשון: 03.80.80.388	IN TOUCH - 0486.89.11.90
טוהר לבנו: 03.208.52.08	בוני עולם: 03.500.11.05
קו השגחה פרטית: 03.808.44.28	A TIME - 03.500.10.75
מג"ח לרפואת הורוס: 0485.05.6746	בית נאמן: baineem@gmail.com